

Tancades i amb els agressors: el confinament potencia els riscos de la violència masclista

Les trucades a la línia d'atenció a víctimes s'incrementen un 34% i l'Institut Català de les Dones habilita una línia de Whatsapp per ampliar els canals d'alerta

Manifestació a Vic contra les violències masclistes | Josep M. Montaner

Tancades a casa amb els seus agressors i amb la xarxa de contactes encara més limitada. El confinament forçat per la crisi sanitària del coronavirus multiplica els factors de risc i la vulnerabilitat de les dones que pateixen violència masclista. Fer una trucada, enviar un missatge o avisar un veí és ara per a les víctimes encara més difícil. Durant el 2019, a Catalunya es van interposar més de 13.000 denúncies, però són moltes més les dones (<https://www.naciodigital.cat/noticia/191591/violencia/no/apareix/estadistiques>) que són ateses al 900 900 120, el número d'atenció a les víctimes. En els darrers dies, s'han incrementat un 34% les trucades rebudes.

L'objectiu amb el qual es treballa és contrarestar l'aïllament i augmentar els recursos de denúncia, diversificar els canals i implicar terceres persones perquè puguin fer d'alertadores de situacions. Que davant un cop o un crit ningú es quedi immòbil i despengi el telèfon per trucar al 112, el telèfon d'emergències.

La presidenta de l'Institut Català de les Dones (ICD), Laura Martínez, explica a **NacióDigital** que estan "detectant un repunt de trucades important" al servei d'atenció psicològica i jurídica. Però

matisa que això tant pot ser fruit d'un augment de les situacions de violència com de la major difusió que via mitjans de comunicació i xarxes s'està fent del número d'atenció en els darrers dies i que funciona 24 hores al dia els 365 dies de l'any. El canal de denúncia s'ha ampliat també al correu electrònic a través de l'adreça 900900120@gencat.cat i a una línia de Whatsapp d'atenció professional: 671 778 540. La finalitat, insisteix, és que cap dona "quedi desatesa".

Laura Martínez, presidenta de l'Institut Català de les Dones: "L'objectiu és que cap dona quedi desatesa"

En tot cas, tant Martínez com les expertes consultades alerten que és un fet contrastat per l'historial de dades d'agressions i assassinats de les quals disposen que, en etapes de més convivència, com poden ser Nadal i l'estiu, augmenten les violències i els feminicidis. Gener, juny, juliol i setembre van ser els mesos amb més casos durant l'any 2019.

[noticia]198724[/noticia]

"Quantes més hores junts passen víctima i agressor, més probabilitat de tensió hi ha i, per tant, més probabilitats que desemboqui en violència, explica Alba Alfageme, psicòloga experta en victimologia. En l'actual conjuntura se suma que no hi ha capacitat de "distensió" i disminueixen els elements protectors de l'entorn, com el contacte amb familiars, amics i companys de feina. "El fet d'estar en contacte amb altra gent ajuda a no sentir-se tan vulnerables, però ara no tenen possibilitats de sortir i, a més, el tancament dona més poder de control a qui exerceix la violència", argumenta Alfageme.

Alba Alfageme, psicòloga experta en victimologia: "El tancament dona més poder de control a qui exerceix la violència"

En la mateixa línia, Carla Vall, advocada penalista i especialista en l'abordatge i prevenció de violències masclistes, explica que amb el confinament propicia un context "d'alta tensió ambiental" sense que hi hagi "cap espai natural" per canalitzar-la. "Això fa que tot exploti a casa", avisa. De fet, a Castelló hi ha hagut un feminicidi aquest mateix divendres i un intent a Andalusia.

#Govern (https://twitter.com/hashtag/Govern?src=hash&ref_src=twsrc%5Etfw) ha anunciat avui mesures per garantir l'atenció a les dones en situació de #violènciamasclista (https://twitter.com/hashtag/viol%C3%A8nciamasclista?src=hash&ref_src=twsrc%5Etfw) durant el confinament per emergència sanitària @icdones (https://twitter.com/icdones?ref_src=twsrc%5Etfw) @treballcat (https://twitter.com/treballcat?ref_src=twsrc%5Etfw) #coronavirus (https://twitter.com/hashtag/coronavirus?src=hash&ref_src=twsrc%5Etfw) #COVID19 (https://twitter.com/hashtag/COVID19?src=hash&ref_src=twsrc%5Etfw) #NoEstassola (https://twitter.com/hashtag/NoEstassola?src=hash&ref_src=twsrc%5Etfw) Objectiu:cap dona desatesa malgrat el confinament<https://t.co/PGNzdt7yFa> (<https://t.co/PGNzdt7yFa>) <https://t.co/KwziLpVip8> (<https://t.co/KwziLpVip8>)

? Dones (@icdones) March 18, 2020

(https://twitter.com/icdones/status/1240347587259043840?ref_src=twsrc%5Etfw)

Des de l'ICD asseguren que s'han redoblat esforços tant pel que fa al seguiment dels casos que tenen detectats com dels recursos perquè les víctimes no se sentin "soles" i "desateses", però també perquè terceres persones, gent del seu voltant, puguin actuar per donar l'avís en cas de situació de risc. "Els nostres serveis d'atenció presencial s'han vist alterats i s'han passat al màxim possible a fer-se telemàticament", relata Martínez, que puntualitza que hi ha algunes oficines de l'ICD i d'atenció d'Affers Socials i Famílies obertes per seguir fent les gestions que de forma ineludible requereixen presencialitat.

Carla Vall, advocada especialista en l'abordatge i prevenció de violències masclistes: "El confinament propicia un context d'alta tensió ambiental"

Una altra de les accions que s'ha posat en marxa és una campanya a establiments comercials, tenint present que les víctimes poden sortir per anar a treballar o bé per comprar productes bàsics. S'han repartit cartells al gremi de farmàcies, fleques, estancs, fruïteries i supermercats no només per publicitar el número d'atenció i el d'emergències, el 112, sinó també per implicar el personal d'aquests locals per fer d'alertadors i cedir el telèfon per facilitar que les dones que pateixen violència puguin denunciar.

Les expertes demanen més recursos

Les expertes fa dies que reclamen que cal posar-hi més recursos i actuar de forma urgent per ampliar els canals de denúncia amb, per exemple, els xat de Whatsapp que tot just s'han posat en marxa i que permeten a les víctimes connectar de forma discreta amb el servei d'atenció. Si bé l'ICV ha activat aquesta via de suport, a nivell de l'Estat el ministeri d'Igualtat ja va posar el passat cap de setmana dos números de telèfon per contactar via aquesta app: el 682916136 i el 682508507. També mantenen actius el telèfon 016 i el correu 016-online@mscbs.es

Carla Vall assegura, però, que cal tenir present "el control", també de les comunicacions, que exerceixen els agressors i que cal pensar que hi ha potencials víctimes que no tenen accés a les noves tecnologies, com ara dones d'edat avançada.

"És molt important no aïllar-se socialment i emocional de la resta de la comunitat amb qui es té un vincle. Això dona seguretat", sosté Alfageme. Per a les dones que estiguin patint situació de violència recomana que es fixi una comunicació en clau amb algú de confiança del seu entorn, que sàpiga que davant d'una determinada frase o paraula ha de trucar al número d'emergències. Des de l'ICD expliquen que el seguiment que estan fent de les usuàries del servei són trucades diàries "amb qualsevol excusa" per garantir que estan bé. "Hem de contrarestar la sensació d'aïllament i de vulnerabilitat", insisteix la psicòloga.

Que cap cop o crit quedi sense resposta

Més complex és si la víctima no ha explicat encara la violència que pateix. En aquest context, la recomanació és que s'intenti dir a algú que necessita una comunicació diària, encara que no entri en detalls. "Si algú ens diu que vol estar en contacte amb nosaltres, no cal que preguntem ara", apunten les expertes. Però també se subratlla molt especialment el paper actiu de familiars, amistat i veïns.

Alfageme resumeix així el protocol d'actuació: "Si som persones de l'entorn de confiança, caldrà

gestionar la situació de manera acurada, respectuosa i confidencial. Si som entorn de proximitat, com ara veïns, cal que si sentim alguna forma d'agressió, com un cop o crit, truquem al 112 per informar".